

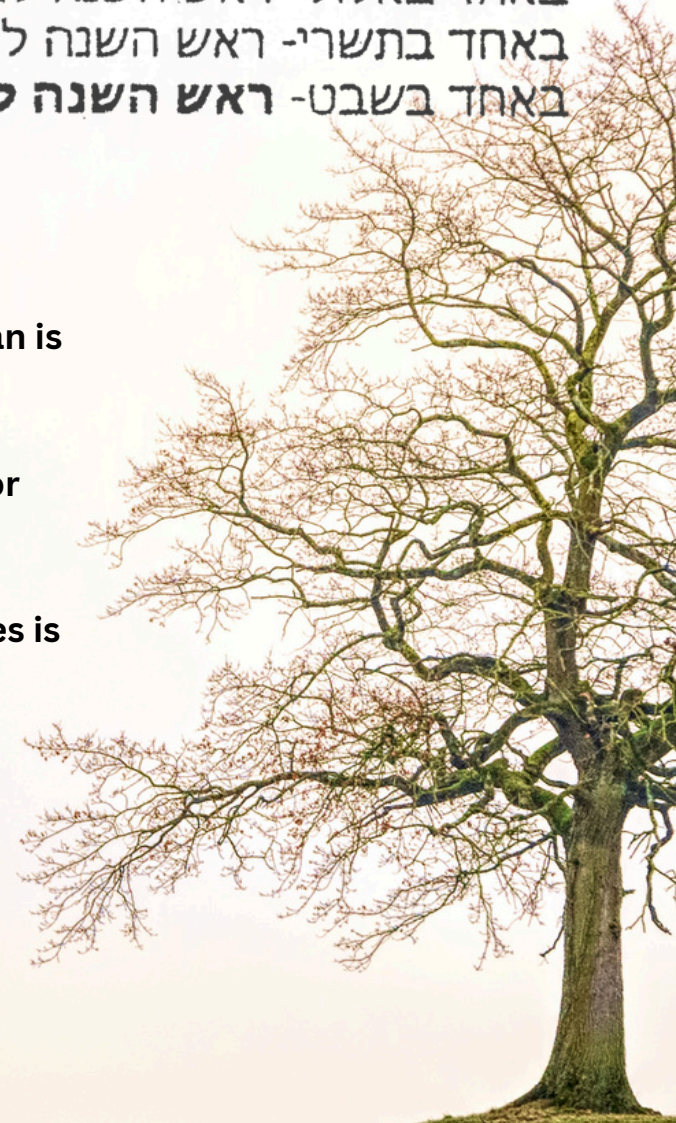
ארבעה ראשי השנה:
באחד בניסן- ראש השנה למלכים ולרגלים
באחד באלול- ראש השנה למעשר בהמה
באחד בתשרי- ראש השנה לשנים ולשמיטין ולזבלות, לנטיעה ולירקות
באחד בשבט- **ראש השנה לאילן**, בדברי בית שמאי. בית הלל אומרים: **כחמישה עשר בו**.
(מסכת ראש השנה פרק א משנה א)

There are four days in the year that serve as the New Year: On the first of Nisan is the New Year for kings and for the Regalim.

On the first of Elul is the New Year for animal tithes.

On the first of Tishrei is the New Year for counting years, Shmita and Yovel, for planting, and for tithing vegetables.

On the first of Shevat is the New Year for the tree this ruling is in accordance with the statement of Beit Shammai. But Beit Hillel say: The New Year for trees is on the fifteenth of Shevat.

מה נשתנה סדר ליל ט"ו ובשבט
מסדר ליל פסח ?
שבסדר ליל פסח אנו אוכלים מצות : הליכה
הזה בולו פירות .
שבסדר ליל פסח אנו שותים יין בכל צבע .
הליכה הזה יין לבן ואדום
שבסדר ליל פסח אנו מספרים ביציאת
מצרים : הליכה הזה אנו מספרים בשבע
פירות הארץ .

WHO How WHAT
WHEN WHERE WHY

How is this night different from all other nights?

That on all other nights we eat all kinds of food,
And this night only fruit

That on all other nights we eat and talk,
And this night we eat and learn Torah

That on all other nights we discuss ordinary things,
And this night we praise the land of Israel.

The First Cup

כוס ראשונה

מדיגת כוס ראשונה :

יין הלבן מסמל את עונת החורף והסגריר , עת תשש כוחה של חמה ותנומה
ישלבת בעצים .
'בן הוא השלג בפסגת החרמון ולבנה היא הקרה בראשי הדשאים בבוקר חורף
:זנן .

The white wine symbolizes the cold winter season.
The time that the sun is tired and the trees are bare.
The top of Mount Hermon is white with snow,
Such are the mornings of the cold winter.

We will now bless and drink the wine

סברי מרנן , ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם בורא פרי הגפן .

*Words of Torah, like wine,
Can make you happy,
And grow sweeter with time.*

מה יין משמח אף דברי תורה .
מה יין אתה טועם טעם יין בתחילתו וכל זמן שהוא מתיישן בקנקן סופו
להשביח , אף דברי תורה .
[ספרי עקב מח']

ינות ישראלים
Israeli wines

שבעת המינים

"כי ד' אלוקיך מביאך אל ארץ טובה, ארץ נחלי מים עינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר.
ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית-שמן ודבש "

(דברים ח: ז-ח)

... For the Lord thy G-d bringeth thee into a good land, a land of brooks and water, of fountains and depths, springing forth in valleys and hills;
A land of wheat and barley and vines and fig trees and pomegranets. A land of olive and honey..."

חיטה wheat

על תבשיל מחמשת מיני דגן ועל מיני מאפה מברך :

ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם בורא מיני מזונות ·

חקלאות בנגב

Agriculture in the Negev

If man wants anything of worth he must work for it. In Bereshit Raba we read that thorns and weeds which are worth nothing, grow freely without any work from man, but wheat, which is of great importance, needs work and cultivation in order to grow.

ג כ ו

Grape

על כל פרי העץ מברך .

ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם בורא פרי העץ .

למה נמשלו ישראל לגפן ? אלא מה הגפן , כשבבעליה מבקשין שתשוביח מה הם עושין עוקרין אותה ממקומה ושותלין אותה במקום אחר והיא משבחת .
כך כיוון שבקש הקב"ה להודיע ישראל בעולם מה עשה ? עקרן סמצרים והביאן למדבר והתחילו מצליחים שם והתחילו מקבלין התורה ואומרים
[שמות כד'] "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע" ויצא להם שם בעולם .
[שמות רבה כד']

"Why is Israel compared to a grapevine? When you want to improve it's fruit, you dig it up and replant it elsewhere and it improves. So when The Holy One, blessed be He, wanted to make Israel known in the world, what did he do? He uprooted them from Egypt and brought them to the wilderness where they flourished. They received the Torah and became known in the world."

מה ענבים

יש בהם מאכל ומשקה .

כך ישראל

יש בהם תורה ומעשים טובים .

ענבי הגפן בענבי הגפן

דבר נאה ומתקבל .

תאנה

Fig

למה נמשלה תורה כתאנה! שרוב האילנות: הזית, הגפן התמרה נלקטים כאחת והתאנה נלקטת מעט מעט. וכך התורה היום לומד מעט ולמחר הרבה לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשנים.

(מדרש רבה במדבר פרשה יב פסקה ט)

Why is the Torah compared to a fig tree? Because the fruit of most trees- the olive tree, the vine and the palm tree- is collected all at once, while that of the fig is collected a bit at a time. So too, regarding the Torah: today a person learns a little, and tomorrow he shall learn much, for the torah cannot be learned in a single year or two.

חידון תאנה
Fig: the quiz

The Four Sons

The Torah spoke of four sons:

The Wise son asks:

What are all the Tu - Beshvat laws about?

Tell him: It is written "seed, harvest and plant crops and eat their fruits".

The Wicked Son asks:

What do you care about planting trees?

Tell him: Hashem spent all his time planting trees after creating the world!

The Simple Son asks:

What is this seder all about?

tell him: it comes from the mystics of Tzfat Four hundred years ago.

The son who does not know how to ask:

should be shown the roots of Tu-Beshvat in the Torah

ארבעת הבנים

כנגד ארבעה בנים דיברה תורה

חכם מה הוא אומר:

מה העדות והחוקים והמשפטים אשר צוינו בט"ו בשבט? אף אתה אמור לו: "זרעו וקצרו ונטעו כרמים ואכלו את פריים".

רשע מה הוא אומר:

מה עבודת הנטיעה הזאת לכם? אף אתה אמור לו: מתחילת ברייתו של עולם לא נתעסק הקדוש ברוך הוא אלא במטע תחילה.

תם מה הוא אומר:

מהו סדר זה שאתם חוגגים הערב? ואמרת אליו: סדר זה קבעו אבותינו המקובלים בצפת לפני ארבע מאות שנה והריהו כתוב לפרטיו בספר "פרי עץ הדר".

ושאינו יודע לשאול:

את פתח לו והגדת לבנך ביום ההוא "וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל" ועוד נאמר "כי בימי העץ ימי עמי"

pomegranate

רימון

"הנצו הרימונים" אלו התינוקות שיושבים ונוסקים בתורה, ויושבים שורות שורות כגרעיני רימונים. [מסכת עירובין]

"And the pomegranates were in flower" : these are children who sit and engage in the Torah , and "they sit in rows , like seeds of pomegranates"

Ha-l'-lu-ya la-o-lam
Ha-l'-lu-ya ya-shi-ru ku-lam
B'-mi-la a-chat bo-dé-da
Ha-lév ma-lé b'-ha-mon to-da
V'-ho-lém gam hu é-ze o-lam nif-la
Ha-l'-lu-ya im ha-shir
Ha-l'-lu-ya al yom she-mé-ir
Ha-l'-lu-ya al ma she-ha-ya
U-ma she-od lo ha-ya
Ha-l'-lu-ya

הללויה לעולם	הללויה לעולם
הללויה ישירו כולם	הללויה ישירו כולם
והענבלים הגדולים	במילה אחת בודה
יהדהו בהמון צלילים	הלב מלא בהמון תודה
ואתנו הם יאמרו הללויה	וחולם גם הוא ,
	איזה עולם נפלא
הללויה עם השיר	

הללויה על הכל	הללויה עם השיר
הללו על מחר ואתמול	הללויה על יום שמאיר
הללויה ותנו יד ביד	הללויה על מה שהיה ,
ושירו מלב אחד	ומה שעוד לא היה
הללויה .	הללויה

הללויה עם השיר

olive זית

מה זית אין עליו נושרים לא בימות החמה ולא בימות הגשמים , אף ישראל אין להם בטלה לעולמים - לא בעולם הזה ולא בעולם הבא . [מנחות יח:]

Why is Israel compared to an olive tree? To teach you: Just as the leaves of the olive tree do not fall, neither during the summer nor during the rainy season, so too, Israel can never be destroyed, neither in this world nor in the World to come.

הכנת שמן 🎬
🎬 Oil production

date תמר

מה תמרה זו אין בה פסולת אלא תמריה לאכילה וכולביה להלל חריות לסבוך
סיבים לחבלים סנסנים לכברה שפעת קורות להקרות בהם את הבית. כך הם
ישראל אין בהם פסולת אלא מהם בעלי מקרא מהם בעלי משנה מהם בעלי
תלמוד מהם בעלי אגדה. [מדרש רבה בראשית פרשה מא' פסקה א']

"Your stature is like a palm tree" (Shir Hashirim, Song of Songs, 7:8) Why is Israel compared to a palm tree? Just as a palm-tree contains no waste matter, rather the dates are eaten, the Lulavim are used in the Hallel: the dried branches are used for Thatch, the fibers for rope, the twigs as a sieve, and the many beams for roofing the house, so too Israel contain no waste, rather some are Torah learners, some are Mishna learners, some are Talmud learners, some are Midrash learners.

חידון תמר ?
? Date: the quiz

טקו

The almond tree is growing and a golden sun is glowing. From every rooftop the birds sing out. Tu Bishvat is here, the New Year of the trees.

Word Search

A P E M S C W H E A T S C T D E S
D S O P X F I F T E E N E M N T A
M D C S G R A P E S F I G O Y B J
C T A T O U B A R L E Y T D E O U
A U N R L I S R A E L U R A H P S
B M D E I T O R A H T N U T U X T
B N L E V S N A T U R E N E D A I
E C E S E T E M P L E W K S I B C
E B S C S F E S T I V A L S T S E
S L P I K A L M O N D S A K N D Y
I T F A S P O B U D U F E O B L N
H B O E L R T Y P D M E N H I A F
C L A R A B A T L B R R B M M O Y
H E I P A Z R E A G F T A S D E R
O V M G C H I L N E L F G H A E B
P I T D I A H C T N I T S I R H C
L X A P O M E G R A N A T E E P A

TREES
OLIVES
GRAPES
DATES
FIG

NEW
FRUITS
ISRAEL
TORAH
TEMPLE

FIFTEEN
NATURE
WHEAT
BARLEY

TRUNK
TU
BUD
ALMONDS

POMEGRANATE
PLANT
FESTIVAL
NUT

Look at any direction (right-left, down-up, diagonals).

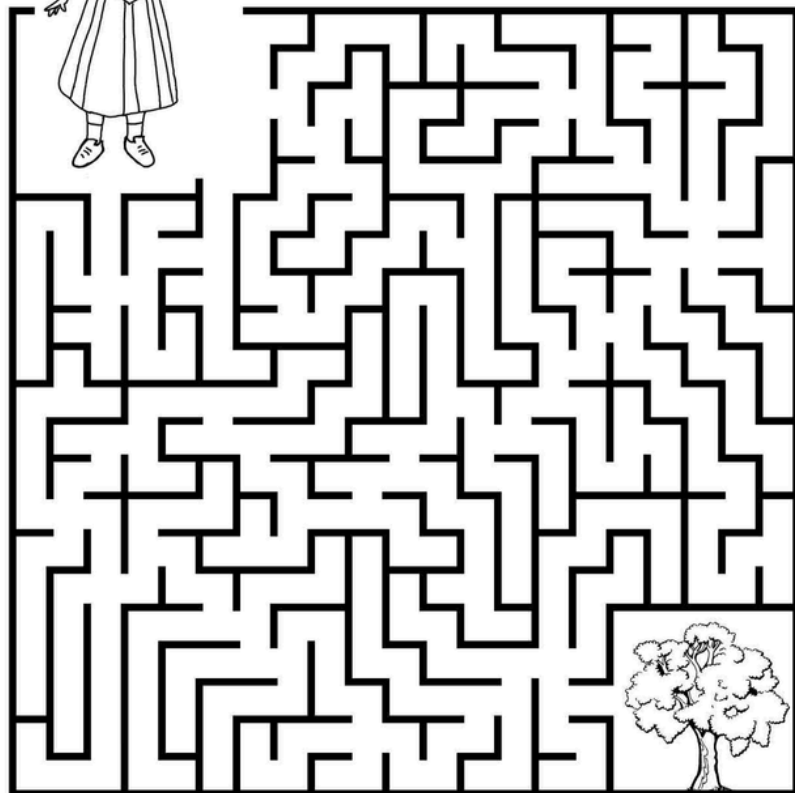
carob חרוב

חוני המעגל פעם אחת היה מהלך בדרך . ראה אדם אחד שהיה נוטע חרוב .
אמר לו : זה לכמה טוען פירות ? אמר לו : לשבעים שנה . אמר לו : כלום ברי
לך שתחיה שבעים שנה ותאכל ממנו ? אמר לו : אני מצאתי את העולם מלא
בחרובים . בשם שנטעו אבותי לי כך אטע אני לבני . [תענית בג']

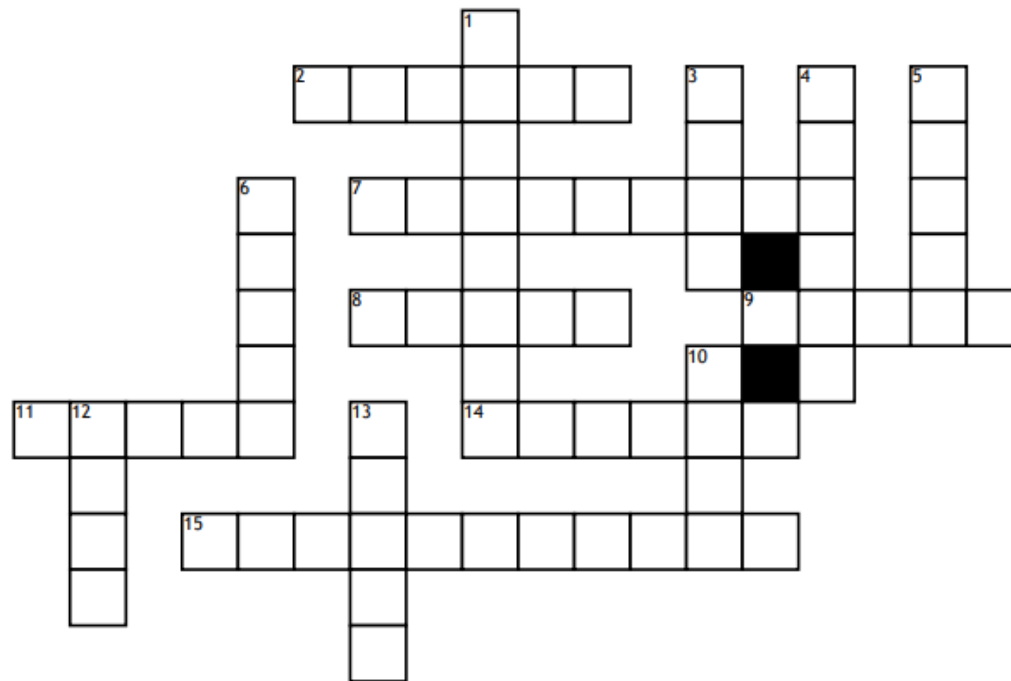
Choni Hameagel was once walking when he saw an old man planting a carob tree. He stopped and asked the old man why he was planting a tree. It would take seventy years until fruits appeared and he would not live to eat and enjoy them. The man answered: I found the world full of carobs. Like my forefathers planted for me, so I will plant for my children.

Find the way to the tree

Crossword

Across

- 2. A specie that is a grain like rice.
- 7. Before the meal it is important to _____ before sitting down and sharing a traditional Jewish meal with your family.
- 8. You must not mix this with meat.
- 9. We have a Tu Bishvat _____ to celebrate the holiday and taste all the species indigenous to Israel.

- 11. Animals must chew their own cud and have _____ hooves.
- 14. A seven specie that is a fruit and can be substituted for raisins.
- 15. A seven specie that is hard on the outside with tiny red seeds on the inside.

Down

- 1. We say the _____ before drinking or eating specific things.
- 3. Fish must have scales and _____ to be kosher.

- 4. We eat _____ foods during Jewish holiday meals.
- 5. we drink a full glass of _____ wine on the first glass of wine during a Tu Bishvat Seder.
- 6. It is tradition to _____ a tree on Tu Bishvat.
- 10. You must not mix this with dairy.
- 12. Jews are not allowed to eat _____. (this is pig, bacon, etc.)
- 13. Tu Bishvat is the Jewish new year of the _____.

THE THREE-FACETED BLESSING

בְּרוּךְ *Blessed are You, HASHEM, our God, King of the universe, for the*
 After grain products: *nourishment* and the sustenance,**
 After wine: *vine and the fruit of the vine,**
 After fruits: *tree and the fruit of the tree,*
and for the produce of the field; for the desirable, good and spacious Land that You were pleased to give our forefathers as a heritage, to eat of its fruit and to be satisfied with its goodness. Have mercy,* HASHEM, our God, on Israel, Your people; on Jerusalem, your city; and on Zion, the resting place of Your glory; upon Your altar, and upon Your Temple. Rebuild Jerusalem, the city of holiness, speedily in our days. Bring us up into it and gladden us in its rebuilding and let us eat from its fruit and be satisfied with its goodness and bless You upon it in holiness and purity.*

For You, HASHEM, are good and do good to all and we thank you for the land and for the*

After grain products: <i>nourishment.</i>	After wine: <i>fruit of the vine.</i>	After fruit: <i>fruit.°</i>
<i>Blessed are You, HASHEM, for the land and for the</i>		
<i>nourishment.</i>	<i>fruit of the vine.</i>	<i>fruit.°</i>

**If the fruit grew in Eretz Yisrael, substitute 'its fruit.'*

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה	Bâruch Atâ Adonoy,
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,	Eloheinu Melech hâ'olâm,
בוֹרֵא נִפְשוֹת רַבּוֹת וְחֶסְרוֹנִין	boray n'fâshot rabot 'ches'ronân,
עַל כָּל מַה שֶּׁבְּרָא(ת)	al kol mah sheh'bârâtâ
לְחַיּוֹת בָּהֶם נִפֵּשׁ כָּל חַי.	l'ha'chayot bâ'hem nefesh kol chai.
בְּרוּךְ חַי הָעוֹלָמִים.	Bâruch chay hâ'olâmim.

Blessed are You, Lord our God, King of the universe,
 Who creates numerous living things with their deficiencies;
 for all that You have created with which to maintain the
 life of every being. Blessed is He, the life of the worlds.

ספרדי
ברכה מעין שלוש

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, על:

על מזונות:	על פירות מז' מינים:	על היין:
על המחיה	על העץ	על הגפן ועל פרי הגפן:
ועל הכלכלה:	ועל פרי העץ:	

ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שרצית
 והנחלת לאבותינו לאכול מפריה ולשובע מטובה. רחם יהוה
 אלהינו עלינו ועל ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל הר
 ציון משכן כבודך. ועל מזבחך. ועל היכלך. ובנה ירושלים
 עיר הקדש במהרה בימינו. והעלנו לתוכה. ושמחנו בבנינה
 ונברכך עליה בקדשה ובטהרה:

בשבת: ורצה והחליצנו ביום השבת הזה:	בשבת: ורצה והחליצנו ביום השבת הזה:
בר"ח: וזכרנו לטובה ביום ראש החדש הזה:	בסוכות: ושמחנו ביום חג הסוכות הזה:
לראש השנה: וזכרנו לטובה ביום הזכרון הזה:	בשמ"ע: ושמחנו ביום שמיני חג עצרת הזה:
בפסח: ושמחנו ביום חג המצות הזה:	ביום (ביום טוב - טוב) מקרא קדש הזה:

כי אתה יהוה טוב ומטיב לכל ונודה לך יהוה אלהינו על הארץ ועל:

פרי הגפן*:	הפרות*:	המחיה ועל הכלכלה*:
------------	---------	--------------------

ברוך אתה יהוה, על הארץ ועל:

פרי הגפן*:	הפרות*:	המחיה ועל הכלכלה*:
------------	---------	--------------------

*על יין של א"י: גפנה
 *על פרות של א"י: פרותיה
 *על של א"י: ועל מחיתה ועל כלכלתה

THE THREE-FACETED BLESSING

ברוך *Blessèd are You, HASHEM, our God, King of the universe, for the*
 After grain products: After wine: After fruits:
nourishment and vine and the fruit tree and the fruit*
the sustenance, of the vine,* of the tree,*
and for the produce of the field; for the desirable, good and spacious Land that*
You were pleased to give our forefathers as a heritage, to eat of its fruit and to
be satisfied with its goodness. Have mercy, HASHEM, our God, on Israel, Your*
people; on Jerusalem, your city; and on Zion, the resting place of Your glory;
upon Your altar, and upon Your Temple. Rebuild Jerusalem, the city of
holiness, speedily in our days. Bring us up into it and gladden us in its
rebuilding and let us eat from its fruit and be satisfied with its goodness and
bless You upon it in holiness and purity.

For You, HASHEM, are good and do good to all
 and we thank you for the land and for the*

After grain products: After wine: After fruit:
nourishment. fruit of the vine. fruit. °
Blessèd are You, HASHEM, for the land and for the
nourishment. fruit of the vine. fruit. °

**If the fruit grew in Eretz Yisrael, substitute 'its fruit.'*

ברוך אתה יהוה	Bâruch Atâ Adonoy,
אלהינו מלך העולם,	Eloheinu Melech hâ'olâm,
בורא נפשות רבות וחסרון	boray n'fâshot rabot 'ches'ronân,
על כל מה שברא(ת)	al kol mah sheh'bârâtâ
להחיות בהם נפש כל חי.	l'ha'chayot bâ'hem nefesh kol chai.
ברוך חי העולמים.	Bâruch chay hâ'olâmim.

Blessed are You, Lord our God, King of the universe,
 Who creates numerous living things with their deficiencies;
 for all that You have created with which to maintain the
 life of every being. Blessed is He, the life of the worlds.

אשכנז

ברכה אחרונה מעין שלוש:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם על:

על מוזנות:	על פירות משבעת המינים:	על היין:
על המחיה ועל הפלפלה:	על העץ ועל פרי העץ:	על הגפן ועל פרי הגפן:

על מוזנות ויין ביחד: על המחיה ועל הפלפלה ועל הגפן ועל פרי הגפן:

ועל תנובת השדה ועל ארץ המדה טובה ורחבה שרצית והנחלת
 לאבותינו לאכל מפריה ולשבוע מטובה, רחם (נא) יי אלהינו על
 ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מזבחך
 ועל היכלך, ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו והעלנו
 לתוכה ושמחנו בבנינה ונאכל מפריה ונשבוע מטובה ונברכה
 עליה בקדשה ובטהרה:

בשבת ורצה והחליצנו ביום השבת הזה: ברה וזכרנו לטובה ביום ראש
 החודש הזה: ברה וזכרנו לטובה ביום הזכרון הזה: ביום ושמחנו ביום חג
 (פלוני) הזה:

כי אתה יי טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ ועל:

על מוזנות:	על הפירות:	על היין:
על המחיה ועל הפלפלה:	פירותיה (בחול הפירות): ברוך אתה יי על הארץ ועל הפירות:	פרי גפנה (בחול פרי): ברוך אתה יי על הארץ ועל פרי הגפן: (בחול ועל פרי הגפן):

על מוזנות ויין יחד: המחיה ועל פרי גפנה (בחול פרי הגפן): ברוך אתה יי על
 הארץ ועל המחיה ועל הפלפלה ועל פרי גפנה: (בחול ועל
 פרי הגפן):